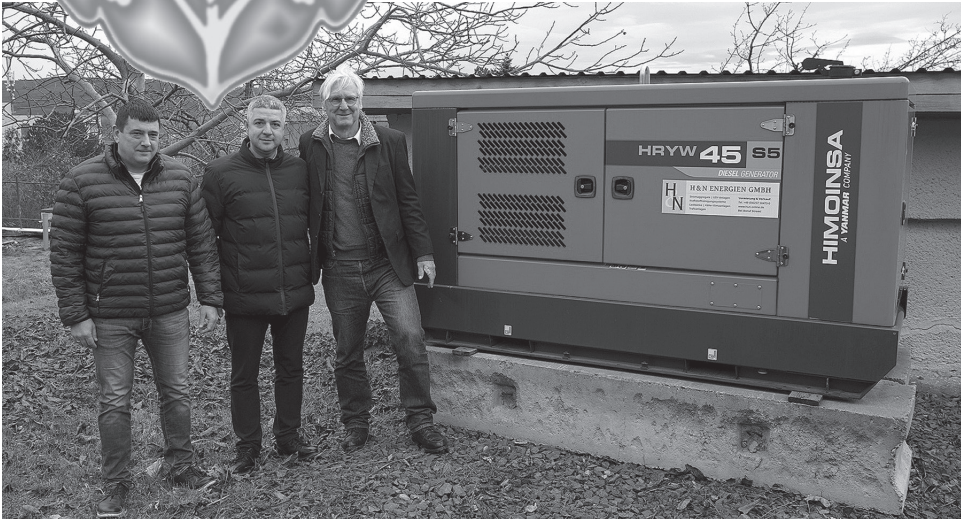

УЖГОРОД

В Ужгороді знову з візитом перебувала делегація німецького міста-побратима Дармштадта – колишній

обербюромайстер, а нині голова громадської організації «Партнерство Німеччина – Україна/ Молдова» (PDUM Partnerschaft Deutschland-Ukraine/Moldova e. V. Йохен Парч, його заступниця Надія Костіна, член організації, інженер Йоганн Крістоф Фрайгер Рінк фон Балденштайн.

УЖГОРОД ДЯКУЄ ЗА ДОПОМОГУ,

яку Дармштадт і PDUM надають обласному центру

У перший день візиту, у неділю, із німецькими партнерами зустрівся міський голова Богдан Андрійович. Богдан Євстафійович подякував за велику допомогу, яку Дармштадт і PDUM надають Ужгороду. Із останнього це – генератори великої потужності, які передали у 7 закладів освіти міста: дитсадки і ліцеї, про що ми інформували.

Зокрема, дошкільний навчальний заклад №26 отримав у листопаді від PDUM генератор на 40 кВт, його вже використовують, як почалися відключення світла. У цьому благодійники із Німеччини разом із головою Партнерського об'єднання Ужгород-Дармштадт Вікторією Синьо переконалися, побувавши у дитсадку. Генератор забезпечує безперебійне електропостачання. Цього тижня ж члени

делегатії разом із в.о. міського голови, керуючим справами виконкому Ужгородської міської ради Василем Пинзеником відвідали КНП «Ужгородська міська багатoproфільна клінічна лікарня», де поспілкувалися із керівником кластерного закладу Олегом Голубом. Олег Євгенович розповів, зокрема, що навантаження на лікарню зросло майже вдвічі. Триває ремонт колишніх терапевтичного

та відділення фізіотерапії під реабілітаційне відділення, що є наразі дуже нагальним питанням. У зв'язку із цим, йшлося про можливість отримання гуманітарної та іншої допомоги для належного функціонування цього відділення. Домовилися найперше про обмін досвідом – партнери з Німеччини запропонува-

ли ужгородським фахівцям-реабілітологам узяти участь у лютотому наступного року в тренінгах у Франкфурті.

Також побували у КП "Водоканал м.Ужгород", де керівник підприємства Станіслав Карташов розповів про діяльність водоканалу, з якими проблемними питаннями стикаються найчастіше. Подякував за надану

допомогу – Дармштадт у попередні роки передав підприємству і генератори, і комунальну техніку.

Щиро вдячні громаді Дармштадта та ГО «Партнерство Німеччина – Україна/ Молдова» за їхню підтримку та допомогу, яка є надзвичайно важливою для ужгородців у цей складний час.

КОЖЕН ВНЕСОК, КОЖНА ДОПОМОГА – ЦЕ ПІДТРИМКА НАШОЇ АРМІЇ НА ШЛЯХУ ДО ПЕРЕМОГИ

– Запорізька область: підтримка для військових 15-го гірсько-штурмового батальйону 128-ї окремої гірсько-штурмової Закарпатської бригади.

Знову відвідали наших захисників, які мужньо тримають оборону на передовій. Розуміючи, що автівки на війні – це розхідний матеріал, який постійно потрібен, передали хлопцям джип Mitsubishi,

необхідний для виконання бойових завдань.

Разом із Вадимом Борцем та Анатолієм Ковальським також привезли термобілизну, військово-спорядження та інші необхідні речі.

Незважаючи на труднощі, складні умови, наші воїни залишаються сильними, мотивованими та сповненими віри у перемогу. Вони щодня

демонструють мужність і стійкість, борючись рідну землю від агресора.

Кожен внесок, кожна допомога – це підтримка нашої армії на шляху до перемоги.

Дякуємо Збройним Силам України! Хай Бог береже кожного українського захисника і захисницю, – повідомив Ужгородський міський голова Богдан Андрійович.

51 ТИСЯЧУ ГРИВЕНЬ ЗІБРАЛИ ПІД ЧАС БЛАГОДІЙНОГО ЗАБІГУ «ПРОБІЖИ – ДОПОМОЖИ»

Кошти передадуть для допомоги 11-річній ужгородці

Дистанції 2 і 6 кілометрів пробігли об'єднані спільною метою близько 180 учасників різного віку. Для тих, хто хоче підтримати Катерину Фрінт, яка бореться із важкою недугою – гострим мієлоїдним лейкозом, але не зміг узяти участь у забігу, надаємо також номер картки її мами:

5355 5713 0458 0434

Важливий будь-який донат!

Організатори заходу: Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради; Uzhhorod Running Club – Ужгородський Біговий Клуб.

6 ГРУДНЯ ВІДЗНАЧИЛИ ДЕНЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Свято мужності, відваги й незламності тих, хто захищає свободу та незалежність нашої держави.

Урочистості з цієї нагоди та молебень за перемогу України відбулися і в Ужгороді. Керівники краю та міста – голова ОВА Мирослав Білецький, голова облради Роман Сарай, міський голова Богдан Андрійв, начальник Головного управління Національної поліції в Закарпатській області, генерал поліції третього рангу Ярослав Колесник висловили щиру подяку кожному захиснику й захисниці за їхню самовідданість, силу духу, рішучість, вручили грамоти та відзнаки.

Під час заходу хвилиною мовчання вшанували подвиг та жертвність військових, які віддали своє життя за Україну.

Дякуємо за захист мужнім українським воїнам. Слава Збройним Силам! Слава Україні!

Комунікація між людьми з інвалідністю, органами місцевого самоврядування та жителями Ужгорода – про це був круглий стіл «Жива книга» з командою ГО «Мрія в дії» та працівниками Ужгородської міськради/

Громадська організація «Mriya v Diyi – Dream in Action» продовжує адвокаційну кампанію «Крок до мрії», мета якої – покращення

ЯК ПОКРАЩИТИ РІВЕНЬ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ В МІСТІ

ми з профільних управлінь міської ради, організація поділилася досвідом, який вже вдалося реалізувати в громаді, а саме:

- підписання меморандуму про співпрацю між ГО та міською радою;
- проведення моніторингу доступності в Ужгороді;
- створення карти доступності, яка, нагадуємо, опублікована у вільному доступі на сайті Ужгородської міської ради тощо.

За словами голови ГО

в громаді. Один із прикладів – моніторинги доступності, які проводили цьогоріч в Ужгороді разом із працівниками міської інфраструктури.

Надія Дьолог зауважила, що найбільше в житті їй хотілося бути самостійною. У 10 років вона впала з черешні у своєму селі й відтоді мріяла перейти в місто, адже була впевнена, що там їй на кріслі колісному буде зручніше. Але згадує, яким було місто 8 років тому, і як їй часом

важко доводилося боротися з тим, аби мати ті самі права, що й інші: чи в університеті, чи в магазині, чи під час звичайної прогулянки. Тому рада, що в Ужгороді відбуваються зміни й місто йде назустріч доступності, але хочеться зробити ще більше. Що й намагається донести команда «Мрія в дії»

щодня, аби кожен почував себе комфортно: особа з інвалідністю, мама з дитячим візочком, людина з тимчасовою травмою тощо...

Учасники обговорили актуальні питання безбар'єрності, які потребують нагального вирішення в місті й поділилися думками, як це можна реалізувати вже з наступного року.

рівня безбар'єрності в Ужгороді. Один із елементів цієї кампанії – просвітницький захід «Жива книга» з паралімпійськими чемпіонами Надією Дьолог та Андрієм Демчуком.

Зокрема, на круглому столі, учасниками якого були заступник міського голови Михайло Маргіта, директорка департаменту соціальної політики Марина Стасюк разом із колега-

«Мрія в дії» Лесі Носенко, такі заходи сприяють активній комунікації між владою та людьми з інвалідністю, адже, приміром, Надія Дьолог не один рік живе в Ужгороді й на власному досвіді пересвідчується, наскільки місто на «ти» з доступністю й доносить проблемні питання, наприклад, щодо вуличної інфраструктури, які згодом намагаються вирішувати

До слова, громадська організація «Mriya v Diyi – Dream in Action» провела пілотний моніторинг доступності 50 інфраструктурних об'єктів в Ужгороді. Результатом стало розроблення карти доступності обласного центру Закарпаття.

На мапі можна задати свій маршрут і довідатися, де саме на шляху є доступні місця і наскільки вони безбар'єрні. Зокрема додано – торгові центри, магазини, заклади громадського харчування, аптеки, банки, адміністративні будівлі тощо.

Доступність об'єктів відображається кольоровою гамою: зелений – доступно; жовтий – доступність задовільна, є деякі бар'єри; червоний – частково доступно, об'єкт потребує значних покращень. Знайти карту доступності можна за посиланням <https://map.dreaminaction.info/>, розміщена вона також і на офіційному вебсайті Ужгородської міської ради у розділі «Ужгородцям».

ЧЕРГОВУ ДОПОМОГУ ПЕРЕДАЛИ ЗАХИСНИКАМ

– бійцям Ужгородського батальйону 101 окремої бригади Територіальної оборони Закарпаття, які зараз на передовій захищають країну від російських окупантів.

Два генератори, два блоки багатоканальної швидкої зарядки, мотобури, домкрати бензопили тощо – загалом на 393 тисячі 345 гривень необхідних речей. Придбали техніку та інструменти за Програмою підтримки військових частин, інших військових формувань та парамілітарних організацій, яка діє в Ужгородській міській раді – відповідно до запитів командирів батальйону.

Дякуємо захисникам і захисницям, які стоять на обороні нашої свободи і незалежності. Хай Бог береже вас!

ФОТОФАКТ

Старлінк, альтернативні джерела живлення, термобілизну, верхній одяг тощо військовослужбовцям 101-ї окремої бригади Територіальної оборони Закарпаття повезли Іван Завидняк – заступник міського голови Ужгорода та Ігор Чорній – секретар Ужгородської міської ради.

Вони також передали пожежний мікроавтобус, який отримали від донора з німецького міста Бад-Верісгофен Саймона Байєра та української БО «БФ Сила Дії».

Дякуємо нашим захисникам і захисницям!

ЗУСТРІЧ ВИПУСКНИКІВ УЖГОРОДСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ №1

відбулася у «Галереї «Ілько»»

Написати «Історію школи в обличчях» була головною метою заходу, адже у березні наступного року заклад відзначатиме 80-річчя.

На свято минулої суботи, 7 грудня, прийшли колишні викладачі – ветерани школи: Степан Бунда, Катерина Карцуб, Наталія Ясінська, Ольга Яцкович, Любов Рак, Сусанна Мощенко, Наталія Хохлова, Габрієла Щока, Тетяна Тимур, колишні вихованці школи: народні артисти України Йосиф Ерміль та Еміл Сокач, заслужені артисти України Ференц Томич та Владислав Юрош, заслужений діяч мистецтв України Віктор Теличко, викладачі Сокач та Олена Туряниця, директорка Ужгородської школи мистецтв Наталія Громова та багато інших, які в «сімейному» колі поспілкувалися, згадали цікаві сторінки історії створення рідної Ужгородської музичної школи №1.

Цей захід – перший з галереї святкових, якими школа відмітить свій ювілей. Ювілейний творчий звіт відбудеться 20 березня 2025 року на сцені Закарпатської обласної філармонії.

Усі заходи школи, починаючи від лютого 2022 року, мають благодійну мету – збір коштів для ЗСУ. І суботній концерт не став винятком, повідомила директорка школи Олена Охрим, яка висловила вдячність власникам галереї за підтримку та щиру пожертву. Зібрані 15 113 гривень передали волонтерам.

ФОТОФАКТ

У БО БФ "Гуманітарний центр "Совине гніздо" минулого тижня внутрішньо переміщені особи, зареєстровані в Ужгороді, отримали:

– 20 пакетів із необхідними речами для дітей до 1 року;
– 50 пакетів з продуктовими наборами.
Протягом тижня волонтери видавали одяг, взуття, постільну білизну та посуд (видали 1200 одиниць).

Видачу гуманітарної допомоги здійснювали у партнерстві з PDUM Partnerschaft Deutschland-Ukraine/Moldova e. V., Luftfahrt ohne Grenzen/Wings of Help e.V. та іншими благодійниками.

Нагадуємо, за відповідними реєстраціями для отримання допомоги стежте на сторінках центру «Совине гніздо» в телеграмі або фейсбуку. Додаткову інформацію можна отримати на офіційній сторінці <https://sovune.com.ua/>

ОГОЛОШЕННЯ

• **ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ** втрачений атестат про середню освіту номер 566806, виданий 20 червня 1989 року Лінцівською середньою школою на ім'я Звадяк Любов Михайлівна.

В УЖГОРОДІ ВИЗНАЧИЛИ МІСЦЯ ДЛЯ ТОРГІВЛІ ЯЛИНКАМИ ТА НОВОРІЧНИМИ ПРИКРАСАМИ

До 31 грудня у Боздоському парку триватиме новорічний ялинковий ярмарок. У цей же період придбати ялинки та ялинкові прикраси можна й у місцях тимчасової дрібнороздрібної торгівлі:

поблизу будинку № 15 на вул. Вілмоша Ковача;
поблизу будинку № 77 на вул. Марії Заньковецької;
біля ринку «Нива» на вул. Андрія Палая;
поблизу автовокзалу № 2 на вул. Підградській, 59;

навпроти гіпермаркету «Епіцентр-2» на вул. Миколи Бобяка;
біля кафе «Гармонія» на вул. Миколи Бобяка, 15;
навпроти торгового центру «Дастор» на вул. Закарпатській;
біля стадіону «Авангард» на вул. Івана Франка, 1;
на вулиці Олександра Федінця позаду критого ринку.

В УЖГОРОДІ ВІДКРИЛИ МЕМОРІАЛЬНУ ДОШКУ НА ЧЕСТЬ ПОЛЕГЛОГО ГЕРОЯ СЕРГІЯ КУЗНЕВА

Подія зібрала рідних, друзів, побратимів, духовенство, керівництво міста, військових та представників громади, які вшанували пам'ять воїна. У хвилині мовчання присутні віддали данину шани світлій пам'яті Сергія та всіх воїнів, загиблих у боротьбі за свободу, територіальну цілісність та незалежність України.

«Сергій Кузнев був справжнім патріотом, який боровся за Україну і віддав за неї своє життя. Він міг залишатися в тилу і бути наставником для молоді, однак вибрав шлях воїна і захищав нашу державу як під час АТО, так і після повномасштабного вторгнення росії», – зазначив міський голова Богдан Андрійв. Богдан Євстафійович висловив співчуття дружині та доньці Героя, який назавжди залишиться в серцях усіх, хто його знав. Подвиг та велику жертвовність кожного захисника пам'ятатиме громада.

Пам'ятний знак на фасаді будівлі у сквері Лаборця, де жив Сергій Кузнев, відкрили дружина військового Наталія та донька Анна. Священники відслужили панахиду та освятили меморіальну дошку.

Сергій Анатолійович Кузнев народився 11 липня 1975 року у сім'ї військовослужбовця. Із юнацьких років, які прожив у Криму, мріяв стати офіцером. У 1994 році вступив до Військового інституту сухопутних військ в Одесі, а після закінчення відправився на службу в Ужгород. Із 1998 по 2007 рік проходив військову службу в лавах Збройних Сил України в гірсько-піхотному батальйоні. Після скорочення звільнився в запас.

І за покликом серця вирішив допомагати ветеранському простору. Працював у Міністерстві в справах ветеранів України та поєднував цю діяльність із волонтерською. Під час роботи Сергію вдалося започаткувати успішний проєкт «Україна-Норвегія» на Закарпатті та залучати гранти для перепідготовки ветеранів та їхніх сімей.

Згодом новим захопленням Сергія стала відеозйомка та пілотування дрона. Це народило проєкт «НадКарпаття» у 2020 році.

Сергій працював у дистрибуційній компанії – співпрацював із усім Закарпаттям. У 2010-му заснував власну справу. А після вторгнення російської федерації та окупації рідного Криму в 2014-му, Сергій Кузнев, не задумуючись, став на захист Батьківщини. Пройшовши пекло Дебальцевського котла разом із артилерійським дивізіоном, повернувся додому.

Із початком повномасштабного вторгнення Сергій Кузнев знову став на захист України. У складі 128-ї бригади брав участь у визволенні Херсону, у найпекельніших боях захищав морозну фортецю Бахмут. Вирвавшись у відпустку, Сергій здійснив свою останню мрію – висадив сад, урожай з якого мріяв збирати після перемоги.

3-го листопада 2023 року під час ракетного удару загинув, виконуючи останній наказ.

Похований на Пагорбі Слави в Ужгороді.

48 696 АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ НАДАВ ЦНАП УЖГОРОДСЬКОЇ МІСЬКРАДИ ЗА 11 МІСЯЦІВ 2024 РОКУ

Із них:
 послуг соціального характеру – 16 106;
 реєстрації місця проживання та видача відповідних довідок – 10 496;
 державної реєстрації нерухомого майна – 4 756;
 послуги для ветеранів війни, учасників бойових дій та членів їхніх сімей – 1 835;
 оформлення та видачі паспорта громадянина України і паспорта громадянина України для виїзду за кордон – 1 770;
 державної реєстрації бізнесу – 1 301.
 На сьогодні Центр надання адміністративних послуг м. Ужгорода надає 366 видів адмінпослуг.

В УЖГОРОДСЬКІЙ МІСЬКІЙ РАДІ ВІДЗНАЧИЛИ ВОЛОНТЕРІВ,

які щоденною невтомною працею допомагають
наближати перемогу України

На урочистій зустрічі з нагоди Міжнародного дня волонтерів міський голова Богдан Андрійв подякував присутнім, а у їхніх особах – всім волонтерам Ужгорода, за самовідданість, яку вони демонструють і з перших днів повномасштабного вторгнення росії в Україну, а окремі – навіть із 2014 року.

Слова вдячності від громади міста – за підтримку наших захисників, за допомогу переселенцям, соціально вразливим ужгородцям, за участь у численних благодійних ініціативах висловили і секретар міської ради Ігор Чорній, заступники міського голови Вадим Борець, Іван Завидняк, Михайло Маргіта.

Присутнім на заході волонтерам вручили грамоти та подяки Ужгородської міської ради. Адже волонтерська діяльність стала одним із головних проявів єдності та сили українського народу, їхня праця – вагомий внесок у спільну боротьбу з російським агресором.

ВІЙСЬКОВІ ТА ВЕТЕРАНИ МОЖУТЬ БЕЗОПЛАТНО ОТРИМАТИ КОМПЛЕКСНУ СТОМАТОЛОГІЧНУ ДОПОМОГУ

в рамках пілотного проекту НСЗУ та МОЗ
“Зубопротезування окремих категорій осіб,
які захищали незалежність, суверенітет та
територіальну цілісність України

Послуги вже доступні в 331 медзакладі України. Комплексну стоматологічну допомогу безоплатно як за направленням лікаря, так і за самозверненням можуть отримувати ветерани війни, особи з інвалідністю внаслідок війни, учасники бойових дій, військовослужбовці, які поки не отримали статус учасника бойових дій, але продовжують виконувати бойові завдання.

Для отримання послуг із зубопротезування/зуболікування потрібно звернутися до медзакладу-учасника пілотного проекту, який уклав договір з НСЗУ та написати заяву в довільній формі (про отримання послуги вперше). Також треба надати копії документів з пред'явленням їх оригіналів:

- паспорт громадянина України;
- облікова картка платника податків;
- посвідчення (УБД/особи з інвалідністю внаслідок війни / посвідчення учасника війни та/або військовий квиток осіб рядового, сержантського і старшинського складу).

Гранична вартість наданих медичних послуг одному пацієнту, згідно з постановою Уряду становить:

- із зубопротезування – 14 984 гривні. Пацієнт може скористатися пілотним проектом один раз протягом року;
- із зуболікування – 24 952 гривні.

Повний перелік послуг в межах пакетів “Зубопротезування” та “Зуболікування” можна переглянути на сайті НСЗУ.

Знайти заклад, який надає послуги зубопротезування/зуболікування можна зателефонувавши до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77 або скориставшись онлайн-карткою НСЗУ “Надавачі медичних послуг за напрямом “Зубопротезування окремих категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України”.

Інформація – з офіційного сайту Ужгородської міської ради

СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ЗАМІНИ ЧАСТИНИ ПРОТЕЗУ –

актуальна інформація для захисників

Днями за поданням Мінсоцполітики уряд спростив процедуру заміни приймальної гільзи протезу, інформує Департамент соціальної політики Ужгородської міської ради.

Процедура етапності заміни приймальної гільзи протеза.

ПЕРШИЙ ЕТАП – ПОДАТИ ЗАЯВКУ НА РЕМОНТ ПРОТЕЗА ДО:

- 1) управління соціального захисту населення;
- 2) ЦНАПу;
- 3) територіального відділення Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю або через електронний кабінет особи з інвалідністю (<https://ek-cbi.msp.gov.ua/>).

На основі цієї заявки Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю формує направлення на проведення ремонту.

Після цього потрібно звернутися до протезно-ортопедичного підприємства (на сьогодні в різних регіонах України працює близько 100 таких підприємств).

На підприємстві у базі даних перевіряють наявність направлення на ремонт протеза. За наявності направлення, формують попереднє замовлення і складають калькуляцію.

Якщо вартість заміни приймальної гільзи не перевищує 15% граничної ціни протеза, рішення про її заміну приймається комісією протезно-ортопедичного підприємства. До складу цієї комісії входять лікар, фахівець з реабілітації та протезист.

ОСТАННІЙ ЕТАП – ОТРИМАТИ ПРОТЕЗ З НОВОЮ ПРИЙМАЛЬНОЮ ГІЛЬЗОЮ. Для цього після ремонту протеза потрібно підписати акт виконаних робіт.

Зауважимо, якщо вартість приймальної гільзи виявиться більш ніж на 15% вищою за граничну ціну протеза, у такому випадку необхідно отримати додатковий висновок одного з цих органів:

- 1) мультидисциплінарної реабілітаційної команди;
- 2) військово-лікарської комісії;
- 3) лікарсько-консультативної комісії;
- 4) медико-соціальної експертної комісії.

Нагадуємо, в Україні діє державна програма забезпечення протезами, яку реалізує Мінсоцполітики. Отримати протези можуть усі, хто їх потребує.

Водночас учасники бойових дій мають пріоритетне право на забезпечення протезами.

ПРОТЕЗУВАННЯ Є БЕЗОПЛАТНИМ. Держава гарантує якісні протези, їх обслуговування та ремонт. Виготовляють протези із сучасних іноземних складових за новітніми технологіями.

Важливо! Для отримання протеза військовими та цивільними, які постраждали внаслідок війни, чекати встановлення статусу інвалідності не потрібно.

РОБОТА ІЗ ЛЮДЬМИ З ІНВАЛІДНІСТЮ, ЇХНІМ СУПРОВОДОМ, ДОПОМОГА З АДАПТАЦІЄЮ Є ДУЖЕ ВАЖЛИВОЮ

В Ужгородській міськраді відбулася зустріч заступника міського голови Михайла Маргіти та начальниці департаменту соціальної політики міськради Марини Стасюк із представниками громадських організацій, які займаються підтримкою людей з інвалідністю.

Робота із людьми з інвалідністю, їхнім супроводом, допомога з адаптацією є дуже важливою, підкреслив Михайло Маргіта. Він подякував присутнім за самовіддану працю, допомогу і турботу про тих, хто цього потребує найбільше.

Подяками та подарунками відзначили представників Ужгородської територіальної пер-

винної організації Українського товариства сліпих, Закарпатської обласної організації Українського товариства глухих, ГО «Центр надання соціальних та реабілітаційних послуг для дітей та осіб з інвалідністю «Дорога життя», громадської організації «Ужгородське товариство інвалідів праці та

дитинства Оптиміст», Закарпатського обласного осередку Української федерації спорту інвалідів з ураженням опорно-рухового апарату, громадської організації «Неемія», громадської організації «Товариства захисту осіб з інвалідністю «Надія», благодійної організації «БФ Карітас Ужгород».

ДО УВАГИ!

17 грудня у режимі онлайн о 14:00 розпочнеться обговорення з громадськістю показників бюджету Ужгородської територіальної громади на 2025 рік, інформує департамент фінансів та бюджетної політики міськради.

Обговорення відбуватиметься в наступному порядку:

1. Вступне слово – представник влади.
2. Керівник департаменту фінансів та бюджетної політики презентує показники бюджету Ужгородської міської громади на 2025 рік. Ознайомитися з проектом бюджету можна на сайті Ужгородської міськради.
3. Керівники бюджетних установ або їх представни-

ки презентують показники бюджетних програм проекту бюджету Ужгородської міської територіальної громади на 2025 рік.

4. Представники громадськості, мешканці міста та інші приєднуються до обговорення показників проекту бюджету шляхом реєстрації та надсилання коментарів чи пропозицій за формою, наявною у посиланні: <https://rada-uzhgorod.gov.ua/budzh-et-mista-1#41ppc12vh6w>

ФОТОФАКТ

Працівники Служби у справах дітей Ужгородської міської ради разом із «таємним Сантою» Дмитром організували чудовий захід до Дня Святого Миколая для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Як розповіла начальниця Служби Марина Арокгаті, малеча мала нагоду переглянути захопливий мультфільм «Ваяна-2» у кінотеатрі Multiplex, що подарувало їм безліч яскравих емоцій, а також поласувати смаколиками.

Служба у справах дітей щиро бажає кожній дитині сімейного заступника, любові, міцного здоров'я та щасливого життя у мирній Україні.

МИКОЛАЙ ЗАВІТАВ У МЕДИКО-СОЦІАЛЬНИЙ РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЦЕНТР «ДОРОГА ЖИТТЯ»

На обліку в закладі – 239 дітей і 40 осіб з інвалідністю, із них на щоденній основі 73 вихованці, а також діти з вимушено переселених родин. Підопічні центру вже за традицією підготували для всіх концертну програму, а потім отримали святкові дарунки.

Дітей та дорослих, батьків, працівників вітав з Днем Святого Миколая і міський голова Богдан Андрійів, подякував за велику роботу всім, хто самовіддано і терпляче, з великою любов'ю допомагає вихованцям «Дороги життя» та їхнім родинам.

Привітали всіх зі святом Миколая і керівник закладу Олег Кириленко, благодійники, гості. Долучилися до заходу заступник міського голови Вадим Борець, працівники департаменту соціальної політики міської ради.

МАЙЖЕ 2000 УЖГОРОДСЬКИХ ДІТЕЙ ПРОТЯГОМ ГРУДНЯ ПОБУВАЮТЬ НА ЛЯЛЬКОВИХ ВИСТАВАХ

Навіть у важкі часи потрібно знаходити приводи для радості, робити все можливе, щоб наші діти відволіклися, поринули у світ казок, сміялися, жартували...

Майже 2000 ужгородських дітей, серед яких діти з інвалідністю, діти загиблих Героїв, діти захисників, які зараз на передовій, діти із соціально незахищених родин протягом грудня побувають на лялькових виставах.

«Чарівні ліхтарики», «Новорічна мрія», «Гном Джером» – в обласному театрі ляльок «Бавка», «Бременські музиканти» та «Вітвіки короля Дроздоборода» – в обласному музично-драматичному театрі ім. братів Шерегіїв – те, що підготували для малечі. Святкові зустрічі з казковими

персонажами розпочали 4 грудня. Цього дня актори лялькового театру «Бавка» показали дітям виставу «Чарівні ліхтарики» – про казкових персонажів, які допомагали врятувати свято Святого Миколая. Разом із героями діти активно долучалися до руханок і танців.

Привітав дітей і їхніх рідних із прийдешніми святами, побажав добра, перемоги Україні та миру, подякував воїнам ЗСУ за захист міський голова Богдан Андрійів.

Усі дітки, які були на виставі, отримали пакунки із солодощами від Ужгородської міської ради.

СВЯТО МИКОЛАЯ ВІДБУЛОСЯ І В УЖГОРОДСЬКОМУ МІСЬКОМУ ТЕРЦЕНТРІ

Мешканців відділення разом із колегами привітала заступниця начальника департаменту соціальної політики Ужгородської міської ради-начальниця управління розвитку соціальних послуг та міських цільових програм Світлана Аділова, начальник відділу виконання міських цільових програм, сім'ї та гендерної політики цього департаменту Дмитро Власик. Звісно, не обійшлося без подарунків від святого Миколая, адже він пам'ятає про кожного.

Цей захід став одним із проявів уваги та турботи до людей похилого віку, яким вдалося подарувати святковий настрій.

АДМІНІСТРАТОРИ ЦНАПУ УЖГОРОДСЬКОЇ МІСЬКРАДИ ЗДІЙСНИЛИ ВІІЗНИЙ ПРИЙОМ

У відділенні тимчасового проживання (перебування) на вул. Сергія Мартина 105 внутрішньо переміщених осіб отримали продовження договорів тимчасового проживання. Серед ВПО, які отримали послугу, – люди похилого віку, люди з інвалідністю.

Нагадаємо, «Мобільний кейс» – це комплект сучасної портативної техніки, який містить планшет, камеру, сканер та інше технічне оснащення, що дає змогу у форматі віддаленого робочого місця повноцінно

із використанням мобільного кейсу приймати документи для отримання адміністративних послуг. Правом на отримання адміністративних послуг за допомогою цього сервісу можуть скористатися: особи, які досягли 80-річного віку; особи з інвалідністю 1 групи та інші особи за висновком ЛКК, що не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги; особи, які за станом здоров'я не здатні самостійно пересуватись, зокрема перебувають на стаціонарному лікуванні у медичних закладах Ужгорода.

Щоб скористатися послугою мобільного адміністратора, потрібно звернутися до Центр надання адміністративних послуг м. Ужгорода за номером телефону 42 80 28.

Ми уже розповідали читачам про Клуб сеньйорів, створений громадською організацією «Рух підтримки закарпатських військових-Ужгород»

для вимушено переселених співгромадян старшого віку. Днями завершився вже третій проєкт, спрямований на діяльність клубу – «Сеньйори-3: психосоціальна підтримка в дії». Він став найчисельнішим з-поміж усіх попередніх, адже до заходів доєдналися 120 унікальних учасників.

«Осінь – це зазвичай час депресій, сумних думок, відчуття невизначеності, тож ми вирішили зробити акцент цього проєкту саме на психоемоційній підтримці, – розповідає керівниця проєкту і ГО «Рух підтримки закарпатських військових-Ужгород» Галина Ярцева. – Як і в попередні рази, до участі в заходах ми запрошували внутрішньо переміщених осіб і місцевих мешканців віком 56+. Цілей у нас було кілька. По-перше, ми прагнули підтримати ВПО, спростити інтеграцію таких громадян в нове середовище, покращити їхній психоемоційний стан. По-друге, хотіли підтримати бізнес вимушених переселенців, тож усі залучені тренери і майстри в нашому проєкті були з числа ВПО. Третьою ж важливою ціллю став волонтерський рекрутинг, залучення учасників Клубу сеньйорів до волонтерського руху».

Перед початком проєкту учасників клубу спитали, які теми були би для них цікавими, що турбує їх нині? На основі цих побажань була сформована програма проєкту. Тема психоемоційної підтримки справді виявилася дуже актуальною, сеньйори бажали навчитися тамувати тривожність і боротися зі стресом, зокрема й без того, аби заїдати його. Два тренінги на цю тему провела медичка і психологиня з Києва Маріанна Ширяєва. «Перший тренінг у нас був зі стресостійкості та активного довголіття, – розповідає пані Маріанна. – Ми говорили про те, як зберігати свій ресурс, протидіяти тривозі, негативним емоціям, агресії тощо. Також ішлося про те, що для довголіття потрібне активне соціальне життя, творча життєва позиція, яку нині можна втілити, долучившись до волонтерства, до допомоги нашому війську. Другий наш тренінг був на тему харчових розладів. Чимало присутніх дійсно зізнавалися, що практикують «заїдання» стресу, натомість надмір їжі є небажаним для здоров'я, викликає

ПРОЄКТ «СЕНЬЙОРИ-3»: ПСИХОЕМОЦІЙНА ПІДТРИМКА, ЕКСКУРСІЇ ТА ВАРЕНИКИ

різні розлади, тому важливо це знати і попередити проблеми».

Загалом шість психологічних тренінгів від двох тренерок викликали велике зацікавлення. Як розповіла одна з учасниць, 68-літня Тетяна Лаврентьєва, найбільше їй сподобалися саме лекції з

ка подяка дівчатам за цей проєкт, вони дуже душевні».

Історія, культура й архітектура Закарпаття також були у списку того, про що сеньйори хотіли би дізнатися більше. Тож у рамках проєкту для учасників клубу організували низку інтеграційних зустрічей

психоемоційної підтримки, адже вони були фахові, серйозні й зачіпали саме ті теми, які цікавлять осіб її віку. «Я почула дуже багато цікавого для себе, дізналася, як правильно дихати під час стресу, як себе заспокоювати, як правильно харчуватися, як важливо займатися спортом і відвідувати позитивні заходи. Одним із таких заходів стала зустріч із

цікавих екскурсій. Згадувана вже вище зустріч із Олександром Дзембасом, якого називають батьком Невицького замку, була лише однією з них. До простору Клубу сеньйорів завітав також засновник гурту «Гудацька тайстра», сопіляр і цимбаліст Володимир Короленко, котрий розповів про карпатські музичні інструменти, грав на них, повсякчас зриваючи овації присутніх.

Окремо для Клубу сеньйорів організували перегляд фільму «Срібна земля. Хроніка Карпатської України 1919-1939», який викликав сльози й здивування, адже багато хто з присутніх зовсім нічого не знав про цю сторінку історії Закарпаття. Про історію Ужгорода сеньйори дізналися більше, переглянувши випуски проєкту «Втрачений Ужгород. ВідеOVERсія». Крім того, для учасників проєкту провели дві екскурсії: греко-католицьким кафедральним собором та центральною частиною міста (гідом останньої був історик Юрій Славів).

Був у сеньйорів запит і на проведення майстеркласів, тож для них організували кілька таких заходів. Так, майстерклас із виготовлення святкового декору прове-

ла майстриня з Харкова Ірина Мякоткіна, а інша харків'янка Валентина Васильєва показала, як виготовляти катані свічки та окремо навчила сеньйорів техніці вибірки. З останнього майстеркласу сеньйори поверталися з оновленим гардеробом, адже вибілками вони прикрасили собі й блузи, й куртки, й сумки-шопери. Не обійшлося цього разу й без кулінарного майстеркласу (попередні проєкти показали, що це дуже популярна тема). Готували під керівництвом волонтерів «Руху підтримки закарпатських військових-Ужгород» закарпатські варенички, розповідаючи, чим вони відрізняються від тих, які звикли готувати в інших областях України.

На завершення проєкту «Рух підтримки...» вирішив зробити для сеньйорів сюрприз – подарувати найактивніший день краси. 20 сертифікатів на оновлення зачіски стали подякою тим сеньйорам, котрі тривалий час допомагають волонтерам, не шкодують сил і свого часу для того, аби бути корисними – плетуть маскувальні сітки, волонтерять у супермаркетах тощо. Часто ці жінки не мають часу для себе, тож їм дали можливість абсолютно безкоштовно перевтілитися з допомогою нової стрижки і фарбування волосся. Працює з сеньйорами теж небайдужа волонтерка, переселенка зі Запоріжжя Ксенія Платанова. Ксенія є відомою художницею, але має й 25-літній досвід перукарства. Вона фотографує сеньйор до та після роботи, аби показати, як робота змінює кожну жінку. «Я дуже рада, що можу допомогти сеньйорам освіжити вигляд і підняти їм настрій, – зізнається Ксенія Платанова. – Перед початком роботи ми обов'язково обговорюємо майбутню зачіску, щоб вона не стала для них сюрпризом. Ми з цими жінками розуміємо одна одну, адже були в схожих ситуаціях. Але про їхній досвід я перша ніколи не випитую. Якщо хочуть розповісти, ми говоримо про війну, а якщо ні – значить, цю тему зараз краще не зачіпати. Головне, що усі ці жінки виходять від мене задоволені й щасливі, обіймають і щиро дякують».

Нещодавно проєкт «Сеньйори-3: психосоціальна підтримка в дії» завершився, однак «Рух підтримки закарпатських військових-Ужгород» пообіцяв і надалі підтримувати діяльність Клубу сеньйорів, влаштовувати для них безкоштовні цікаві заходи за умови, що сеньйори й надалі залишаться активними учасниками волонтерської спільноти міста.

Тетяна ЛІТЕРАТІ

"Про Захід"

археологом Олександром Дзембасом, котрий дуже цікаво розповів нам про історію Невицького замку, показав, як цей об'єкт виглядав раніше. Нас із чоловіком це так зацікавило, що ми сіли в авто і поїхали в той замок. Оглядали його і, знаючи його історію, вже зовсім іншими очима дивилися на цей історичний об'єкт. Вели-

ДО УВАГИ ТИХ, ХТО ШУКАЄ РОБОТУ!

Ужгородська міська рада тісно співпрацює з центром зайнятості, тому пропонуємо актуальні вакансії підприємств, які звернулися з проханням про допомогу в укомплектуванні кваліфікованими кадрами на вільні робочі місця:

- **машиніст різальних машин** – заробітна плата 20000 гривень – Нарізати папір. Перевіряє справність устаткування, пристосувань і інструмента, огорожень, сигналізації, блокувальних і інших пристроїв, захисного заземлення, вентиляції, місцевого освітлення і т.п. Знати прийоми зштовхування і підрахунку нарізаного папера; види брошурвальних і палітурних операцій і їх призначення; технічні вимоги; структуру і правила розкромлювання палітурних матеріалів.
- **інспектор з кадрів** – заробітна плата 8500 гривень – Веде облік особового складу підприємства згідно з уніфікованими формами первинної облікової документації. Оформлює прийом, переведення і звільнення працівників відповідно до законодавства про працю, положень, інструкцій, наказів керівника підприємства, вказівок керівництва відділу. Формує і веде особові справи працівників, вносить зміни, пов'язані з трудовою діяльністю.
- **менеджер (управитель) з маркетингу** – заробітна плата 12000 гривень – Проводити сегментування ринку за групами споживачів, параметрами продукції, основними конкурентами; здійснювати дослідження та оцінку потреб споживачів, складати короткострокові і довгострокові прогнози потреб і переваг споживачів; розробляти заходи щодо активізації попиту та стимулювання збуту, визначати бюджет на просування товарів на ринок; інформувати про майбутні споживачькі потреби та переваги щодо іміджу товарів.
- **майстер цеху** – заробітна плата 13000 гривень – Майстер швейного взуттєвого цеху. Запуск лінії та організаційні роботи.
- **лікар ветеринарної медицини** – заробітна плата 15000 гривень – Веде бухгалтерський облік. Складає та приймає первинні документи. Систематизує інформацію.
- **робітник з комплексного при-**

бирання та утримання будинків з прилеглими територіями – заробітна плата 8000 гривень – Підтримування в належному стані будівель і території. Проведення поточних ремонтних робіт різного профілю.

• **помічник вихователя** – заробітна плата 8000 гривень – Помічник вихователя у середній та старшій групі, повинен забезпечувати належні санітарно-гігієнічні умови перебування дітей і запобігати травматизму. Допомога вихователем у проведенні занять, догляд за дітьми, дотримання санітарних вимог.

• **викладач із соціальної педагогіки** – заробітна плата 9000 гривень – Надає соціально-педагогічні послуги, спрямовані на задоволення соціальних потреб учнівської молоді у соціалізації; здійснює соціально-педагогічний супровід навчально-виховного процесу, учнів із числа сиріт та позбавлених батьківського піклування, дитячих будинків тощо. Працювати на 0.5 ставки. Графік роботи: з 8-30 до 12-30.

Звертайтеся до Ужгородської філії Закарпатського обласного центру зайнятості: м.Ужгород, вул. А. Новака, 45. Контактні телефони: +380508005590, +380442449486.

Із сумом повідомляємо, що за даними КП Ужгородський комбінат комунальних підприємств» від 4 по 10 грудня пішли із життя 25 УЖГОРОДЦІВ:

Дюрюк Михайло Михайлович 1955 р.н.
Панчик Любов Іванівна 1956 р.н.
Смеренська Анастасія Василівна 1920 р.н.
Пронченко Людмила Вікторівна 1930 р.н.
Мамонтов Валентин Артамесович 1946 р.н.
Бензур Катерина Вікторівна 1940 р.н.
Рибак Галина Олександрівна 1939 р.н.
Бакаш Геннадій Йосипович 1974 р.н.
Терентьєв Едвард Валерійович 1970 р.н.
Дарманюк Надія Петрівна 1957 р.н.
Шанта Ірина Петрівна 1955 р.н.
Яцкулич Марія Дьордівна 1941 р.н.
Павлюк Марія Миколаївна 1958 р.н.
Куцегуб Лариса Іванівна 1947 р.н.
Саврасова Ніна Федорівна 1936 р.н.
Щур Емілія Іванівна 1937 р.н.
Герзанич Олена Василівна 1982 р.н.
Ляховець Михайло Іванович 1955 р.н.
Іжик Зиновій Михайлович 1971 р.н.
Рот Євдокія Олексіївна 1951 р.н.
Борисенко Валентина Захарівна 1949 р.н.
Іванчо Марія Іванівна 1936 р.н.
Боки Олена Войтехівна 1952 р.н.
Гомонай Василь Іванович 1933 р.н.
Березовська Галина Федорівна 1938 р.н.

ХАЙ ЗЕМЛЯ ЇМ БУДЕ ПУХОМ...

Є на вулиці Мукачівській звичайний з виду дім, який не вирізняється ані декором, ані розмірами. Однак саме до нього у 1930-1940-х роках люди щодня приходили, аби купити свіже м'ясо, смачні ковбаси, гурки, кров'янки й сосиски, які виготовляв знаний на весь Ужгород майстер Йозеф Притула.

Звідки й коли приїхали Притули до Ужгорода – нікому з нащадків цієї родини не відомо. На старовинному кладовищі на вулиці Капушанській збереглася сімейна могила з надгробком, найстаріше поховання в якій – 83-річного Ференца Притули – датується 1872 роком. Там же покоїться батько героя цієї статті – Янош Притула, котрий трагічно загинув у рік народження свого молодшого сина, у 1897-му. Про Яноша відомо лише те, що він за австро-угорських часів був одним із нечисленних тоді ужгородських пожежників. Під час гасіння пожежі він і загинув.

Сім'я пожежника Яноша Притули проживала у невеличкому будиночку на Könyök utca – так здавна угорською називали нинішню вулицю А.Новака. Саме там після смерті чоловіка залишилася сама з трьома дітьми вдова загиблого пожежника Йоганна Притула (у дівочстві – Комар). Наймолодшому з дітей, Йозефу, було всього 13 років, коли він, закінчивши кілька класів школи, поїхав у Кішварду (Угорщина), аби вивчитися на м'ясника. Невідомо, чому саме таке ремесло обрав для себе малий Йозеф і чому поїхав навчатися так далеко від дому, але практику він отримав хорошу. У родині досі зберігається дуже ж пошкоджена світлина, на якій все ж можна розгледіти маленького помічника кішвардського майстра Мацо Ендре. Під світлинкою дитячою рукою Йозеф Притула писав мамі, що це він зі своїм товаришем у цеху. На самій же світлинці видно дуже коротко підстриженого хлопчину біля величезної м'ясорубки.

П'ятирічне навчання і робота в Кішварді завершилися, коли Йозефа забрали до війська. У Європі якраз лютувала Перша світова війна, тож юнака одразу відправили на передову. Воював він на італійському фронті, про що свідчать і світлини, які він надсилав додому. На одній із таких світлин Йозеф написав мамі: "Вибач, що так погано виглядаю". І намалював до свого зображення стрілочку, наче рідна мама й справді не змогла би його впізнати серед інших вояків.

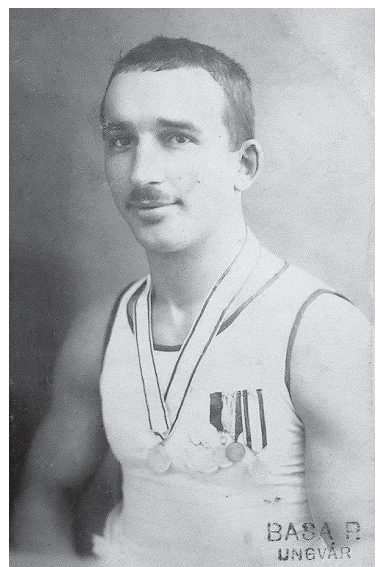
На щастя, доля вберегла Йозефа на війні без поранень. Він повернувся до Ужгорода, аби в неспокійні часи розвалу Австро-Угорщини і становлення Чехословаччини на наших землях зайнятися зрештою тим, чого навчався п'ять років – ви-

готовленням ковбас. Свій бізнес Йозеф Притула розвивав покроково: спочатку, не маючи можливості одразу відкрити магазин і власний цех, об'єднався з товаришем, закупляв м'ясо, виготовляв з нього сосиски, ковбаски, гурки, кров'янки, а тоді з тим же напарником щодня вивозив усе це на ринок і продавав.

Продукція молодого "уженаря" ("уженаром" або "вуженаром" у чехословацькі часи називали м'ясників і ковбасників) швидко стала доволі популярною. Вже на початку 1920-х Йозеф і його партнер вирішили чесно розділити всі прибутки, після чого Йозеф відкрив на площі Ф. Корятовича, 39 власний магазинчик. Розташовувався цей магазин, наскільки відомо нині нащадкам Йозефа, у будиночку просто над водами Малого Ужа (нині це кут площі Ф.Корятовича і вулиці О.Фединця).

Двадцять років минулого століття стали часом розквіту не лише бізнесу Йозефа, а і його спортивних досягнень у класичній боротьбі. Судячи з численних фото, цей молодий м'ясник був не просто красенем, а доволі сильним красенем. Він вступив до дуже популярного тоді в місті Ужгородського атлетичного клубу, був керівником секції класичної боротьби, брав участь у багатьох змаганнях. Нашадкам невідомо, як саме Йозеф захопився цим видом спорту, можливо, займався ним у період служби в армії.

Класичною боротьбою в Ужгородському атлетичному клубі Йозеф Притула займався років десять, а тоді, на початку 1930-х, спорт покинув. Весь цей час, до речі, дуже успішний підприємець і спортсмен холостякував, аж поки не зустрів на сім років молодшу за себе Ілонку Товт. Ілонка була донькою власниці невеличкого магазинчику на Zúgó utca – нинішній вулиці Шумній. Її мати теж торгувала м'ясними виробами, можливо, навіть закупляючи їх у свого майбутнього зятя, тож нащадки припускають, що молоді люди могли познайомитися саме так.

Про Йозефа Притулу навіть у місцевій пресі писали, називаючи його найтитулованішим борцем клубу у середній вазі.

ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД: КОВБАСНИЙ ЦЕХ І МАГАЗИН ЙОЖЕФА ПРИТУЛИ

Батько Ілонки ще до її народження виїхав на заробітки до США. Багато років кликав сім'ю до себе, та дружина не хотіла рушати з малими дітьми у таку далеку дорогу, та й покидати свій дім і власну справу їй не хотілося. Так сім'я розділилася назавжди. Спершу батько надсилав гроші, допомагаючи дружині й дітям, а далі, кажуть, все програв, знайшов нову сім'ю і там і помер.

Саме з цією дівчиною пов'язав життя Йозеф Притула. Ще до одруження він придбав на вулиці Мукачівській будинок, зведений у 1901 році, з великим наділом землі, який до того належав землевласнику з Дравець Давиду Клайну. Трохи його відремонтував і перебудував, після чого переніс туди й свій магазин. На задньому дворі Йозеф звів невеличке приміщення для ковбасного цеху. На таке господарство привів у 1931 році свою молодшу дружину Ілонку, котра одразу ж почала працювати в їхньому магазині, продаючи продукцію чоловіка.

Йозеф дуже хотів, аби його цех був одним із найкращих у місті. Для цього придбав якісну німецьку техніку, купив потужний електромотор, обладнав власну копильню. В якості помічників взяв до себе 3-4 учнів –

на великих брилах льоду на прилавку лежали шматки свіжого м'яса, Ілонка подавала духмяні шкварки і гарячу, щойно підсмажену гурку, пекар привозив свіжий, ще теплий хліб і булочки, а перші покупці вже стояли на порозі.

Вулиця Мукачівська у ті роки ідеально підходила для торгівлі. Там завжди проходило і проїжджало чимало людей. Хтось їхав у місто, а хтось – із міста у бік трьох станцій (головної, малої та анталівської), прилеглих сіл або Мукачева. До магазинчика Притули заходили не лише місцеві, а й приїжджі. Для них усередині стояли кілька століків із стільцями, аби могли присісти і перекусити. Перекуси ці були нехитрі: булочка зі шматком шовдаря чи шинки, або шматок кров'яночки чи гарячої гурки, шкварки або кілька варених сосисок. Все це подавала і продавала Ілонка Притула, котра працювала у магазині зранку до вечора. При цьому варто позаздрити витривалості цієї жінки, адже попри щоденну роботу вона з 1932-го по 1940-ий виносила й народила п'ятьох здорових діток: у 1932-му – Ольгу, у 1934-му – Веру, у 1936-му – Янку, у 1939-му – Яноша і у 1940-му – Йозефа-Томаша. Оскільки батьки були завжди дуже зайняті в цеху та магазині, виховувати дітей допомагала няня, котру малі називали Анна-нейни.

До речі, будинок на Мукачівській, який зовні виглядає доволі великим, насправді складався всього з двох житлових кімнат. Фактично всю передню частину будинку займали два комерційних приміщення: у правому від великих дерев'яних воріт працював м'ясний магазин, а зліва було приміщення, яке Притули здавали в оренду. Житлова ж частина була затісною для сім'ї з п'ятьма дітьми. Притули, хоч і були за тими мірками людьми досить заможними, жили скромно, навіть ванної кімнати у старому будинку не мали. Йозеф мріяв колись звести для сім'ї просторіший дім, а ще багато років відкладав гроші,

аби забезпечити належним посагом трьох своїх доньок. Синів він бажав бачити продовжувачами сімейної справи, тому змалечку показував

їм, як зарізати свиню швидко та, смикаючи за передню ногу туші, зробити так, аби з неї витекла уся кров, а м'ясо було "чистим".

Однак сталося не так, як очікував Йозеф. На початку 1940-х його призвали до лав угорської армії, тож у свої 44 він мусив знову йти на війну. Служив він, щоправда, недовго. Через те, що мав п'ятьох дітей, його відпустили додому. Але навіть короткий термін служби не врятував його від відправки у 1944-му на так звані "малі роботи". Тоді під примусову депортацію потрапило чимало угорців та німців призовного віку. Їх відправляли у табори, де примушували працювати, як військовополонених. Йозефа разом з іншими угорцями, німцями і навіть чехами повезли на Донбас. Йому пощастило, що замість важкої роботи десь на шахті, він потрапив кухарем на кухню. Там мусив відпрацювати два роки і лише тоді був відпущений додому.

Коли Йозеф Притула повернувся до Ужгорода, виявилось, що його цех вже йому не належить. Підприємство націоналізували у 1946-му, магазин у його будинку став державним. Ще деякий час Йозеф працював у своєму колишньому цеху, який підпорядковувався залізничному підрозділу з довгою і незрозумілою назвою ОРСНОД 5 (розшифровувалося як "отдел рабочего снабжения начальнича отделения дороги"). Та у 1952-му цех ліквідували остаточно: дороге німецьке обладнання вивезли у невідомому напрямку, працівників звільнили, а саме приміщення цеху переобладнали у квартиру з однією кімнатою і кухнею, поселивши туди незнайомих Притулам людей. Тобто, сталося так, що за кілька років колись заможну родину залишили без нажитої роками власної справи, частини будинку, частини подвір'я, частини майна.

Коли по сусідству з будинком Притул побудували взуттєву фабрику, Йозеф влаштувався туди сторожем. Він дуже переживав за те, що трапилося з його життям на схилі літ, але намагався не впадати у відчай. Через деякий час його професіоналізм таки став у нагоді. Його запрошували з Ужгорода та усіх сусідніх сіл різати свиней, а потім він до виходу на пенсію працював м'ясником на Середнянському промкомбінаті.

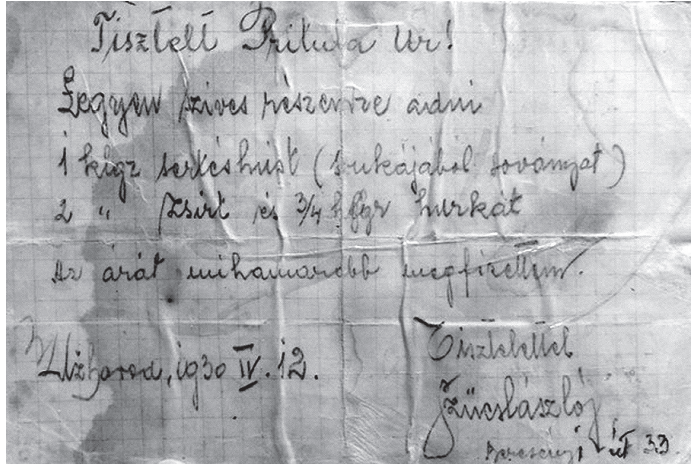
Діти та онуки Йозефа згадують, що він у старшому віці дуже сентиментально ставився до дітей. Власне, діток він завжди дуже любив, казав дружині, що обов'язково хоче мати багатьох нащадків. Але у старості Йозеф просто не виходив з дому без повних кишень цукерок. Приго-

Старша донька Йозефа та Ілонки Ольга біля велосипеда з рекламним надписом. На такому велосипеді продукцію з цеху Притули вивозили продавати на ринок.

хлопців 13-15 років, котрі, як і він сам колись, навчалися усім тонкощам роботи м'ясника, проживаючи у невеличкому приміщенні тут-таки, біля робочого цеху. Позаду обійстя, на незаселених просторах нинішніх вулиць Ф. Шопена та Ф.Тішого, в загороді Йозеф Притула тримав свиней.

Його робочий день починався о третій годині ранку. Саме тоді він прокидався, йшов до загороди, витягав одну свиню, на задньому дворі її різав, а далі разом із учнями-помічниками у робочому цеху приступав до обробки туші. Коли ж магазин Притули на Мукачівській відкривався, там вже зрання

Цікава записка від покупця Сюч Ласло з вулиці Берчені, 33. У ній він просить шановного пана Притулу дати (ймовірно, слугі чи дитині) кілограм м'яса, 2 кілограми жиру та 3/4 кілограма гурки, обіцяючи якнайшвидше розрахуватися. Фактично пан Сюч просив м'ясо у борг, записку ж м'ясник тримав, як доказ.

Тетяна ЛІТЕРАТІ "Про Захід"

ГОРОСКОП

ОВЕН

Період може кинути тінь недовіри й ревності на близькі стосунки. Намагайтеся всіма силами втримати зв'язок із коханою людиною і не дати йому розбитися об стіну взаємного незрозуміння.

ТЕЛЕЦЬ

Через побоювання зустріти на своєму шляху якийсь опір ви будете погоджуватися з усім і всіма без вагань. Це призведе до сильного внутрішнього напруження.

БЛИЗНЯТА

Збільшиться матеріальна база, дохід буде регулярним – так стануть можливими великі та потрібні покупки. Здоров'я не повинно підводити, а ось нерви можуть здати.

РАК

Доходи будуть нестабільними, але до кінця тижня простежується тенденція до їх зростання. Уникайте конфліктів, намагайтеся не шокувати близьких і колег.

ЛЕВ

Саме час фахово рухатися вперед. У фінансовому плані захочеться чогось грандіозного, але з грошима будьте особливо обережними, незважаючи на прекрасні шанси додатково заробити.

ДІВА

Тримайте емоції в собі, не піддавайтеся паніці й похмурому настрою. Слід розв'язати сімейні проблеми, що накопичилися, і остаточно прояснити ситуацію з близькими.

ТЕРЕЗИ

Тиждень надасть можливість непогано заробити і поверне душевну рівновагу. Збільшіть активність і робоче зав'язання, аби потім не відчувати втрат у матеріальній сфері.

СКОРПІОН

Слід берегти здоров'я: дотримуйтеся розпорядку дня, дієти, висипайтеся, уникайте перевантажень, гуляйте на свіжому повітрі. Проте все одно можливі загострення застарілих хронічних захворювань.

СТРІЛЕць

Матимете швидкоплинні захоплення і розваги. Щоб уникнути напруженості у стосунках, акуратніше вибирайте теми для обговорень. Зорі радять нарешті визначитися зі своїми сердечними вподобаннями.

КОЗОРІГ

Найближче майбутнє обіцяє багато, якщо докладете зусиль для досягнення поставленої мети. І не бійтеся тепер матеріальних втрат, бо в результаті отримує більше той, хто не боїться віддавати.

ВОДОЛІЙ

Успішний тиждень для творчих починань, фізичної активності й відстоювання особистих моральних чи фінансових інтересів. Може з'явитися багато нових зв'язків і друзів.

РИБИ

Сконцентруйтеся на поліпшенні фінансового становища. Випаде нагода продемонструвати свої фахові таланти, що принесе вам удачу і наблизить до матеріальної мрії.

АНЕКДОТИ

Через реформи у сфері охорони здоров'я в лікарні тепер прийматиме вухо-горло-око-серце-нирка-нерво-зубо-ніс.

• • •

У жінці спокійнісінько вживаються два такі несумісні поняття, як "погана дівоча пам'ять" і "я тобі цього ніколи не забуду".

• • •
Подружки розмовляють:
– А мій мені вчора каже: "Відійди від плити! Твоє місце на Мальдівах!"
– А "твій" – це хто?
– Внутрішній голос.

• • •

– Розочко, а ви знаєте, що у вашого чоловіка є коханка!

– Так, ми це можемо собі дозволити.

• • •

Говорять, що морква – хороша для очей. Але будь-який сніговик, який себе поважає, скаже, що морква хороша для носа, а для очей краще вугілля.

• • •

– Кохана, а що у нас сьогодні на вечерю?
– Тебе знову дру-

жина не нагодувала?

• • •

Виявляється, жоден із багатих людей світу не читав книг із фінансової грамотності, особистісного зростання і не ходив на тренінги. Вони просто багато працювали та заробляли.

• • •

Не варто відкладати на завтра те, що завтра може знайти дружина.

• • •

Одна голова добре, а дві – смішно.

• • •

Ісландія, дзвінок із поліції:

– Фрекен, мені дуже нелегко це сказати, але ваш чоловік Арнбйорн Хьярвартурсон впав у Ейяф'ядлайскюдль.

• • •

Я тобі ніколи не брехала: перебільшувала, недомовляла, лукавила, уникала відповіді, хитрувала, фантазувала, але брехати – ніколи!

• • •

Весь час збираюся почати відкладати гроші. І весь час відкладаю.

ЧОМУ НЕ МОЖНА ПИТИ ВЧОРАШНІЙ ЧАЙ

Різні сорти чаю можна заварювати різну кількість разів. Але свої властивості розкриває лише свіжозаварений напій, який настоювався 2-3 хвилини. Чому ж не можна пити вчорашній чай?

Довго настоювати чай немає сенсу, тому що починається окислюваний процес. Саме в цей момент на поверхні напою з'являється плівка. З моменту охолодження чай стає середовищем для зародження грибків та мікроорганізмів. Якщо не зачіпати напій два дні, почне з'являтися пліснява.

Чому плівка на чаї небезпечна для організму

Ця плівка складається з магнію, заліза, кальцію та білкових молекул, а ще в ній є теофілін, кофєїн, гуанін. Останні належать до азотистих основ. Вони негативно впливають на людський організм, особливо органи шлунково-кишкового тракту.

Страждає від цих речовин також печінка. Адже саме їй потрібно вивести шкідливі продукти з організму. В цей момент вона перебирає на себе всі токсини.

Тому заварений чай потрібно споживати через 15-20 хвилин. Максимум він може стояти до 2 годин.

Чи можна заварювати кілька разів одну і ту ж заварку

Чому не можна пити вчорашній чай, ми вже розібралися. Але це зовсім не означає, що ви не можете використовувати одну і ту ж заварку кілька разів. Тут все залежить від того, до якого сорту належить чайне листя і від способу оброблення.

Найменше дозволено заварювати чорний чай. Але і його ви можете заварити двічі перед тим, як викинути заварку.

Білий, зелений та червоний чай оброблюється іншим способом, навіть якщо листя зібране з одного куща. Вони містять більше корисних речовин через меншу ферментацію або взагалі її відсутність.

Чим частіше таке чайне листя настоюється, тим більше і краще розкривається їхній смак. Тому зелений, жовтий і білий чай можна заварювати 3-4 рази, а ось пуер або улун аж до 9-10 разів. Їхні корисні властивості не втрачаються.

Що потрібно знати, якщо ви збираєтесь заварювати чай кілька разів

Якщо ви заварюєте чай не вперше, тоді до часу настоювання потрібно додати ще 1-2 хвилини (щоразу). Також потрібно знати такі нюанси:

Зелений чай вперше можна настоювати протягом 1 хвилини, а наступне заварювання вже займе 2 хвилини (третє – три і так далі).

Білий чай заварюють перший раз 3 хвилини, а далі додають по 2 хвилини на кожне наступне заварювання.

Улун настоюється 1 хвилину, другий раз вистачає всього 30 секунд, а ось до третього краще додати 15 секунд (тобто 45 секунд всього).

ПИЛУ В ДОМІ НЕ БУДЕ ДО ТРЬОХ ТИЖНІВ:

як легко приготувати антистатик з підручних засобів

Пил – це сукупність дрібних твердих часточок, які осідають на різноманітні поверхні. До складу пилу можуть входити:

частинки шкіри людей та тварин;
пух, волосся, пір'я;
мікроскопічні організми, наприклад, пилові кліщі;
часточки аерозолів, фрагменти будь-яких предметів, бруд, пил від ґрунту чи асфальту, викиди у повітря тощо.

Пил не лише осідає на меблях, підлозі та інших предметах, він також може стати причиною алергічних реакцій, розвитку астми та подразнень слизової дихальних шляхів у мешканців будинку або квартири.

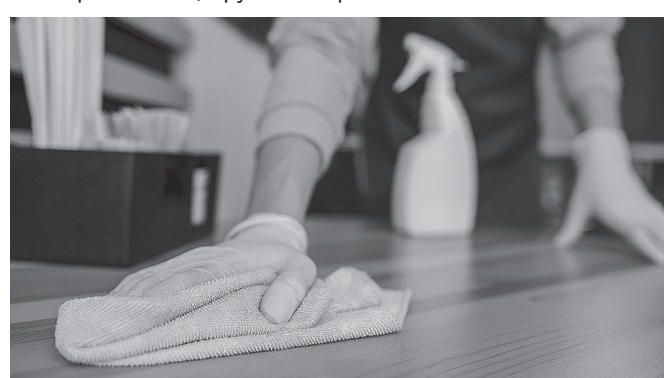
Так, нині є купа засобів від пилу, однак антистатик можна приготувати з підручних засобів, який працюватиме не менш ефективно, ніж куплений. До того ж дія таких засобів триватиме до трьох тижнів, тому їх варто спробувати.

Кондиціонер для білизни має антистатичні властивості. Заповніть пляшечку з розпилювачем водою на три чверті, додайте ковпачок кондиціонера, все ретельно перемішайте. Потім розпиліть антистатик на поверхні і протріть ганчіркою з мікрофібри. Цей засіб створить захисну плівку, тому пилу не буде до трьох тижнів.

Лак для волосся. Якщо у вас є лак для волосся, то він також може стати прекрасним помічником у боротьбі з пилом. Після вологого прибирання просто збризніть поверхні лаком і дайте висохнути. Світлі поверхні достатньо буде обробляти лаком раз на три тижні, а темні – раз на десять днів.

Гліцерин. Щоб зробити засіб від пилу, додайте у склянку води чайну ложку гліцерину, добре перемішайте та обприскайте меблі.

Лимон. Також на відмінно захищає меблі від пилу лимонний сік. Вичавіть сік одного лимона, додайте 300 грамів води, засипте суміш у розпилювач та обприскайте поверхні меблів, насухо витріть ганчіркою. Такий засіб не лише надовго захистить меблі від пилу, а й залишить по собі приємний цитрусовий аромат.

• Газета "Ужгород" • Засновник: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" •
• Видавець: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" • Головний редактор Олексій МЕГЕЛА •

АДРЕСА: пл. Жупанатська, 3 (у дворі Художнього музею) ДЛЯ ЛИСТІВ: 88000, УЖГОРОД, пл. Жупанатська, 3.
ТЕЛ./ФАКС: 61-63-43, 050 549 7314. E-MAIL: gazeta.uzhgorod@gmail.com

Свідоцтво про реєстрацію: №721/313Р серія 3Т від 30.01.2019. Р/р UA56 305299 00000 26005023600678

Приватбанку м. Ужгорода, МФО 305299, код ЄДРПОУ 25439910. Ідентифікатор медіа: R30-01427

Номер видрукувано: "А-Прінт", м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37. www.a-print.com.ua.

Тираж 1050 екз. Замовлення № 2456.

• Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації та оголошень – рекламодавці. • Редакція може не поділяти поглядів авторів. • Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. • Гонорар виплачується тільки за замовленими матеріалами. • Передплатний індекс газети "Ужгород" – 41807.